

Transkriberad intervju med Karl Gunnar Söderberg, smed, född 1901 i Stockholm

Intervjutillfället skedde 23/5-1975

Om intervjun och *Vi som byggde Stadshuset*

Ljudfilen är 8 minuter och 51 sekunder lång och består av ihopklippta utdrag ur en längre intervju med accessionsnummer: A 33/76:28

Intervjun är en av 25 som genomfördes åren 1975–1976 av medarbetare på Stadsmuseet, under ledning av Mats Hellspong. Alla intervjuer i sin helhet finns i Stadsmuseets samlingar.

Berättelsen ingår i Stadsmuseets utställning *Vi som byggde Stadshuset* (2023), som uppmärksammar 100-årsjubileet av Stadshusets invigning. Stadshuset byggdes mellan åren 1912–1923.

I = Intervjuare

KGS = Karl Gunnar Söderberg

I: Börja med från början, du talar om var du är född.

KGS: Jag är född på Söder, på hörnet av Götagatan och Folkungagatan, men jag har bott i Solna sen 1904. Jag bodde här uppe där Blåkulla ligger nu i småvillorna där uppe var det. Såna små stugor där uppe. Det är gamla Hagalund. Det fanns inga bussar som gick då utan vi åkte spårvagn, men vi började, spårvagnarna började rätt tidigt här så vi åkte spårvagn här härifrån och till Norra bantorget. Nej nu ljuger jag! Dom gick bara till Odenplan. Sen fick vi ta treans spårvagn ner till Tegelbacken. Sen var det, det var inte långt att gå.

I: Ni gick över bron?

KGS: Ja gick över bron. Så gick det till. Var det en sån hette Anfeldt, en smed, han gjorde fina saker, han var konstsmed. Och han gjorde dom här gafflarna och dom här spirorna till Stadshuset. Det fanns inga bilar på den tiden, och åka. Vi fick sitta och köra ner, en grabb till och jag vi satt och åkte med två dragkärror, kopplade på dragkärror körde ner dom till Stadshuset, dom där spirorna va.

I: Hade ni häst och vagn?

KGS: Nej vi hade dragkärror! Fick dra själv ifrån Luntmakargatan och ner till Stadshuset. Det var inga småsaker. Sen den där gaffeln den, där sitter en krona. Där sitter en, och där sitter en. Kan du säga mig hur brett det är mellan varje krona? Två meter och sjuttio centimeter! Inga dåliga grejer.

Sen i alla fall så var det en grabb som hette Birka-Nisse jag vet inte om han lever men han har väl antagligen försv/Det var en spjuver till kille, en sån där glad skojig grabb. Och då så säger en utav bossarna där, nu får ni åka upp och sätta dit spiran. Så körde dom upp oss med en sån här vins, och där sitter två u-balkar i/Emellan varandra sitter spiran. Och där sitter, om jag ljuger, om det är åtta eller tio så här grova bult va. Och så hade vi den där spiran och så trampade han på andra sidan i en låda så åkte vi upp med den där. Vilket år var det.. Jag har svårt för att komma ihåg saker och ting. Jag hade jobbat hos Lundgren i två och ett halvt år då. Så jag tror det där var nånting 1918 om det var 1919 kan jag inte svara på.

I alla fall. När järnkonstruktionerna var färdiga, takstolarna. Och dom var nitade. Det fanns ingen, jo vi hade svets på den tiden. Men.. Utan det var nitar. Och så hade vi en ässja som var så här bred, som man stod och trampade den där ässjan så hade vi en plåt med hål i, nitarna skulle vara varma i botten och kalla i huvuden. Som dom nitade in dom där, två mothållare och två nitare och vi var två som, som värmdde nageln, kan man säga, nitar. Vi kallade det för nagel på den tiden. Sen hade man, när det var färdigt i alla fall, så hade dom taklagsfest på Stadshuset. Och det var en, ja, skratta kan man göra åt det. Det var i gamla Karolinska, som låg på sidan om Stadshuset. Där hade dom taklagsfesten.

I: Det var ett par år innan det vart klart med Stadshuset?

KGS: Just, det stämmer precis sörru. Så bjöd dom på en stor mugg varm mjölk, två hembakta bullar och fem kronor i taklagspengar. Stockholm stad hade dåligt ställt på den tiden. Men Eugen var med, han fick också hembakta bullar.

I: Fick alla ni från den här Lundgrens komma dit då?

KGS: Inte alla, inte annat än dom som arbetade inom Stadshuset. Jag var inte där hela tiden som jag säger, utan jag var bara där om jag säger två-tre månader. Men jag var med i alla fall när vi fick de där taklagspengarna fem kronor och bullarna och mjölken. Det tyckte jag var intressant (*skrattar till*).

Jo jag var en nagelapa på det där, och så mönjade vi järnbalkar. Och det har jag också ett minne utav med den här Birka-Nisse vi talade om. Vi hade varsin burk och nitar. Och timmermännen började nerifrån och gick uppåt och la trägolvet, eller jag menar taket. Och han tappade burken och den rulla ner och slog direkt på bröstet på en timmerkull tills han vart alldeles rödmosig. Det var ett jädra slags/Timmerman han jagade den där grabben.

I: Jasså? Men han var också anställd på Lundgrens Birka-Nisse?

KGS: Ja han var anställd där också.

I: Så ni gjorde jobb som Lundgrens hade åtagit sig.

KGS: Ja just det, jodå, jodå. Sen i alla fall så vart jag sjuk. År 1919. Då fick jag en smäll... Du förstår, att vi stod vid ässjan och värmdde nån varmt på bröstet. Man hade inte så mycket kläder då på den tiden och så kallt på ryggen och så blåste det från sjön va. Så jag fick en

varbildning här. Och det syns här. Och det var, det är minnet utav Stadshuset för mig. Sen vart det slut för mig där. Vi stod uppe på ställning/Vi hade/Timmarna gjorde ställningar så vi kunde komma åt så vi kunde ha ässjan i närheten av där dom nitarna höll på som skulle nita balkarna.

I: Så ni stod alldeles öppet?

KGS: Javisst det blåste från sjön.

I: Hade man på sig blåställ eller vanliga kläder?

KGS: Vanliga kläder, man hade ju ingenting att köpa för, det var ju kristider, man hade inga pengar. Dåligt ställt var det både i hemma i/I föräldrahemmet och så vidare. Så man hade inte så stora inkomster på det viset.

Som vi såg då, han talade om där när timmermannen la på taket där. Och vi hade ju med balkarna. Då kom Gustav den V och han, hela kungahuset. Och spikade kopparplåt på taket, mot Hantverkargatan. Som kungahuset skänkte, plåtar. Där gick Gustav den V och sen kom kronprinsen och så vart efter så kom dom och så. Då hade timmermännen satt ut en, lagt ut en röd matta uppför trappan och, dom hade så fint att gå som alltid.

I: Kopparplåt som folk hade skänkt pengar till?

KGS: Mig vetvis var det många större firmor som skänkte pengar till det där. För då var verkligen Stockholm stad fattiga, den saken är klar. Jag vet min mor, hon hade en burk sån här emaljerad burk. Och där hade jag en gång potatis som jag hade fått stekt potatis och stekt strömming med mig. Och jag hade ställt in det i skåpet, och jag kom på morgon, klockan var nio, halv ti/Skulle sätta igång och äta. Det var stulet alltihopa. Ah, det var tråkigt.

Men man åt makrill och potatis fanns inte att få. Utan vi fick köpa, potatis från Danmark ibland som man kunde få köpa. Och den var nästan halvtruten, gammal. Jag menar frusen var den en del också ibland. För det mesta hade jag mat med mig varje dag, morsan gjorde i iordning käk. Mest var det sill och potatis man fick äta.

I: Drack man nånting också eller?

KGS: Tja... drack. Vi fick ingen mjölk, fanns inte mjölk. Den enda som fick mjölk var min far, så han, han fick visst en halv liter mjölk om dan. Och den mjölken som han fick det fick nästan jag dricka ur. Och det ska jag tala om det för dig nu. Då jobbade jag hos Lundgren på verkstan. Och morsan hon sitter, hon satt och drack sån här surrogatkaffe, fanns inget kaffe heller. Hon tog sockerskålen med skeden så här så tog hon strösocker och stoppa i mun. I jösse namn sa jag, äter du strösocker. Hon var undernörd gumman. Måste ha nånting och.. mitt brödkort, hennes brödkort som hon hade, och hennes.. det åt min, åt både jag och far min upp, hennes bröd. Hon fick så jäkla lite mat. Ja.